

Professional performance van artsen

**Professional performance
van artsen**
Tussen tijd en technologie

Kiki Lombarts

2010
Uitgevers

© 2010 Uitgevers, Rotterdam 2014

Redactie: Janneke Wolters, Amsterdam
Vormgeving omslag: Andrea Göbel art direction & design
Vormgeving en opmaak binnenwerk: CO2 Premedia bv, Amersfoort
Druk: Ten Brink, Meppel

2010 Uitgevers ontwikkelt professionele en educatieve informatie-producten voor professionals en studenten in de gezondheidszorg en de sector sport, bewegen en gezondheid.

Postbus 84049 | 3009 CA Rotterdam | info@2010uitgevers.nl |
www.2010uitgevers.nl

2010 Uitgevers is een multimedia uitgeverij. Veel uitgaven zijn online verrijkt met beeld, geluid of aanvullende informatie.
Meer informatie: www.2010uitgevers.nl/uitgaven.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden auteur(s), redactie en uitgever geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich gaarne aanbevolen. Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich te wenden tot de uitgever.

ISBN 978 94 90951 24 5
NUR 870

Inhoud

Inleiding	7
Zelfregulering.....	10
Professionele waarden.....	13
Professional performance	19
Tussen tijd en technologie.....	21
De drie pijlers van professional performance	26
Continu streven naar excellentie.....	27
Handelen vanuit medemenselijkheid	42
Rekenschap geven van het eigen functioneren.....	49
Tot besluit.....	59
Nawoord	61
Referenties	63
Over de auteur.....	71

Inleiding

De waarde van de medische professie wordt ontleend aan het niveau van functioneren van de leden van die professie: artsen. Op basis van ruim twintig jaar ervaring met en onderzoek naar artsen durf ik te stellen dat goed functioneren van artsen zich toont in het voortdurend streven naar excellente zorgverlening, het handelen vanuit medemenselijkheid en het afleggen van rekenschap over het eigen functioneren. Ik zal in dit boek deze drie pijlers of steunpilaren van *professional performance* van artsen bespreken. Ik zal verhalen dat de professie in het neerzetten van deze drie pijlers soms is tegengewerkt, soms is doorgeschoten en soms is tekortgeschoten. Ik zal betogen dat het noodzakelijk is dat de professie deze drie pijlers, alle drie, erkent, voortdurend verkent en vertaalt naar de medische opleiding en praktijk. En naar het beleid ter bewaking en bevordering van de kwaliteit van de patiëntenzorg. Bovendien zal ik bepleiten dat de drie pijlers geworteld moeten zijn in de waarden van de professie. Dit op straffe van het verlies van het vertrouwen van patiënten in hun dokters. En daarmee op het verlies

van de professionele status van medici, inclusief de daarbij behorende rechten en beloningen.

Zo, de toon is gezet. En vrees niet, dit wordt niet een doemlezing over de teloorgang van de medische professie. Feit is immers dat de Nederlandse gezondheidszorg al jaren tot een van de beste ter wereld behoort ⁽¹⁾. Dat is voor een belangrijk deel te danken aan de prestaties van artsen. Ik heb groot respect voor de geneeskunde en haar beoefenaren. Ik ben onder de indruk van het enorme tempo waarin nieuwe medische kennis (dagelijks) wordt gegenereerd en van de vooruitgang die de afgelopen honderd jaar is geboekt in termen van verbeterde uitkomsten van zorg. Ik ben ook onder de indruk van de toewijding waarmee vele artsen die ik in de voorbije 23 jaar heb ontmoet, zich inzetten voor het bieden van goede zorg aan hun patiënten, en voor het bevlogen overdragen van hun kennis en ervaring aan de jongere generaties, onze toekomstige dokters.

Maar dat laat onverlet dat de medische professie, als professie, onder druk staat. Daarmee bedoel ik dat de artsenstand het risico loopt het vertrouwen van de samenleving in zijn integriteit, geloofwaardigheid en deskundigheid te verliezen. Een professie zijn betekent in hoge mate politiek actief zijn, want het vertrouwen van de samenleving in artsen moet voortdurend worden bevestigd of zelfs heroverd. Het vertrouwen wordt

zwaar geschaad door mediaberichten over disfunctionerende en immoreel handelende artsen, zelfs als dit gedrag maar heel zelden voorkomt. De publiciteit rond de casus dr. Ernst Jansen Steur,¹ helaas de bekendste arts van Nederland, ondermijnt het vertrouwen in de *gehele* medische professie. Uitgaande van zorgvuldige mediaverslaglegging, kunnen we dat de media niet aanrekenen. Het is immers de beroepsgroep zelf die Jansen Steur heeft geselecteerd en opgeleid, heeft toegelaten tot de artsengemeenschap én de kwaliteit van deze collega regelmatig heeft gecontroleerd. En toch kon onder haar auspiciën deze collega gedurende enkele jaren schade berokkenen aan patiënten. Logisch dus dat het dissonante gedrag van één lid van de professie de gehele professie wordt aangerekend.

1 Ex-neuroloog Ernst Jansen Steur werd veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van drie jaar. De rechtbank van Almelo oordeelde dat Jansen Steur met opzet zijn patiënten zwaar lichamelijk letsel had berokkend (*de Volkskrant*, 11 februari 2014).